

Was Jezus gehuwd?

Antwoord op de bewering van een verondersteld vierde-eeuws papyrusfragment

door Tim Chaffey, AiG-U.S. dd. 21-9-2012

<http://www.answersingenesis.org/articles/2012/09/21/feedback-was-jesus-married>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V.

Inleiding

Eerder deze week was het groot nieuws dat een nieuwe ontdekking aantoonde dat Jezus gehuwd was, en we hebben vragen gekregen over deze kwestie. Deze bewering is gebaseerd op de ontdekking van een papyrusfragment, beschreven in een oude Egyptische taal, gekend als koptisch.[1]

Is er enige grond voor deze bewering, en maakt het wat uit of Jezus gehuwd was?

Dr. Karen King met het fragment. Zonder de context van het originele document is het hoogst onwaarschijnlijk de initiële boodschap te begrijpen [2]

Close up van het 4 cm x 8 cm fragment. Acht regels aan de voorzijde (afgebeeld), en enkele woorden op de achterkant die vertaald kunnen worden (niet afgebeeld) [4]

Dr. Karen King toont het kleine fragment. Zonder de context van het originele document is het hoogst onwaarschijnlijk de initiële boodschap ervan te begrijpen [2].

Dr. Karen L. King is een historicus van Harvard Divinity School en lid van het Jesus Seminar [3]. Recent had zij de gelegenheid het kleine fragment te onderzoeken toen een niet nader genoemde verzamelaar haar vroeg de authenticiteit ervan na te gaan. Op dit punt is weinig geweten van de verzamelaar en de herkomst van het artefact, dan enkel de claim dat de eigenaar het stuk verwierf van een Duitse eigenaar in 1997.

In een schets van haar nog te verschijnen artikel in de *Harvard Theological Review*, noemde King het fragment - bij wijze van verwijzing - *Het evangelie van Jezus' vrouw*. Maar wat zegt het fragment om zo'n titel te verdienen? Volgens King worden de acht gedeeltelijke regels tekst op de voorzijde als volgt naar het Engels vertaald (rechte haakjes “[” geven aan waar de tekst is afgekapt; vertaling uit het Engels naar het Nederlands toegevoegd door M.V.):

1	“not [to] me. My mother gave to me li[fe ...”	“niet [voor] mij. Mijn moeder gaf aan me le[ven ...”
2	The disciples said to Jesus, “... [de discipelen zeiden tot Jezus, “... [
3	deny. Mary is worthy of it [(or this could also be “Mary is n[ot] worthy of it.”)	ontken(nen). Maria is het waard [(of het kan ook zijn: “Maria is het n[iet] waard”)
4	...” Jesus said to them, “my wife ... [...” Jezus zei tot hen, “mijn vrouw ... [
5	... she will be able to be my disciple ... [... zij zal in staat zijn mijn discipel te zijn ... [

6	Let wicked people swell up ... [laat boze mensen opzwellen ... [
7	As for me, I dwell with her in order to ... [wat mij betreft, Ik verblijf bij haar om te ... [
8	an image [een beeld [

De tekst op de achterkant leest als volgt:

1	my moth[er	mijn moed[er
2	three [drie [
3	... [... [
4	forth which ... [Voort wat ... [
5	(illegible ink traces)	(onleesbare inktsporen)

Zonder de omliggende context van het originele document is het hoogst onwaarschijnlijk de initiële boodschap te begrijpen. Uiteraard is het de vierde regel aan de voorzijde die de krantenkoppen haalde. Volgens dit Koptische fragment zei Jezus blijkbaar iets over Zijn vrouw tegen Zijn discipelen.

Bewijst dit fragment dat Jezus gehuwd was?

Laten we eens veronderstellen dat deze tekst recht toe, recht aan moet begrepen worden en dat Jezus de term niet *metaforisch*¹ gebruikte (b.v. God beschreef Israël als Zijn ontrouwe vrouw in Ezechiël 16)². Moeten wij, uitgaande van die veronderstelling, nu beginnen te geloven dat Jezus gehuwd was? Helemaal niet! King gelooft dat het papyrus waarschijnlijk uit de 4de eeuw n.C. is - drie eeuwen nadat Jezus stierf en opstond - alhoewel ze ook denkt dat het idee dateert van de 2de eeuw wegens overeenkomsten tussen dit fragment met het gnostische werk dat gekend is als het *Evangelie van Thomas*. Zelfs als specialist gekend voor haar gunstige behandeling van verschillende niet-canonieke teksten, adviseert King dat dit niet bewijst, in enig opzicht, dat Jezus gehuwd was, enkel dat sommige vroege groepen die traditie kenden dat Jezus gehuwd was.[5]

Ondanks haar waarschuwing op dit punt, voegde King eraan toe: “De vroegste en meest historisch betrouwbare christelijke literatuur is uitermate stil over dit onderwerp, en maakt de kwestie onmogelijk te beantwoorden, noch in de ene, noch in de andere zin”. [6] In zekere zin heeft King gelijk omdat de Bijbel niet specifiek zegt dat Jezus niet gehuwd was. Maar er zijn tal van redenen om te concluderen van Hij niet gehuwd was.

Was Jezus gehuwd?

Ten eerste, de Bijbel geeft nergens aan dat Jezus een vrouw had. We hebben vier evangeliën die ons een weelde aan biografisch materiaal geven over Jezus, samen met verschillende brieven van hen die Hem het best gekend hebben, en geen enkele geeft nog maar een hint dat Jezus een vrouw zou gehad hebben. Op het kruis vertrouwd Hij de zorg voor Zijn moeder toe aan Johannes (Johannes 19:25-27). Als Maria Magdalena Zijn vrouw was (zoals voorgesteld door de velen die beweren dat Jezus gehuwd was), waarom voorzag Hij dan niet in de zorg voor haar, vermits zij daar ook stond bij Zijn moeder Maria en Johannes? En als Hij getrouwd was met iemand anders dan Maria Magdalena, waar was die vrouw dan tijdens Zijn bediening? Waar was zij tijdens Zijn kruisiging? Waar was zij nadat Hij opstond uit de doden? Zou zij dan niet bij de 120 discipelen geweest zijn in Jeruzalem, wachtend op de komst van de Heilige Geest op de dag van Pinksteren (Handelingen 1:15-26)? Zeker zou iemand ons verteld hebben dat Jezus ook verschenen was aan Zijn vrouw. Waarom komt zij nergens voor in het Nieuwe Testament?

¹ Metaforisch: in overdrachtelijke zin.

² Zie ook Openbaring 19:7: “...de bruiloft van het Lam is gekomen en **Zijn vrouw** heeft zich gereedgemaakt”, en Openbaring 21:9: “...Kom, ik zal u de bruid, **de vrouw van het Lam**, laten zien”.

Paulus verdedigde het recht van de apostelen om een vrouw te nemen, toen hij schreef: “Hebben wij niet het recht om een zuster als vrouw mee te nemen, zoals ook de andere apostelen, en de broers van de Heere, en Kefas?” (1 Korinthiërs 9:5). Als Jezus gehuwd was dan was het nu het perfecte moment om dat te vermelden, als onfeilbare steun voor zijn argument.

Terwijl sommigen kunnen beweren dat dit argumenten van de stilte zijn, is de stilte hier wel ooverdovend!^[7] Als we heel weinig wisten over Jezus en zij die Hem omringden, dan misschien kon iemand een punt hebben met te beweren dat Hij gehuwd was. Maar vermits we zoveel weten over Zijn leven en werk, ligt de bewijslast vierkant bij hen die beweren dat Hij gehuwd was. In dit geval is de stilte van de Schrift ondersteunend voor de orthodoxe christelijke zienswijze dat Jezus single was en nooit huwde.

Ten tweede, Jezus wist dat Hij naar de aarde kwam om op een kruis te sterven. Niet enkel was dit eeuwen voor Zijn geboorte geprofeteerd (Jesaja 52:13 - 53:12; Daniël 9:26), maar dat was al beslist voor de grondlegging van de wereld (1 Petrus 1:19-20). Jezus Zelf voorzei Zijn arrestatie, dood, begravenis en opstanding, talloze keren, aan vriend en vijand (b.v. Mattheüs 12:38-40; 16:21; Lukas 18:31-33). Als dat zo is, waarom zou Jezus dan een vrouw huwen en mogelijk kinderen krijgen bij haar, goed wetend dat Hij Zijn verplichtingen niet zou kunnen nakomen als man en vader wegens Zijn aanstaand dood?

Ten derde, sommige van de vroegste christelijke schrijvers beweerden dat Jezus niet gehuwd was. In zijn antwoord aan een groep die tegen het huwelijk was, schreef Clemens van Alexandrië (ca. 150-215): “Sommigen verklaren openlijk dat het huwelijk ontucht is en leren dat dit geïntroduceerd werd door de duivel. Zij bluffen dat zij de Heer zelf nabootsen ...”.^[8] Alhoewel hij dus niet instemde met hun positie toont Clemens’ citaat een vroege verwijzing naar de ongehuwde staat van Jezus. Tertullianus (ca. 160-230) schreef: “... vermits de laatste Adam (dat is Christus) helemaal niet gehuwd was ...”.^[9]

Ten vierde, terwijl het huwelijk op zichzelf niet verkeerd is - het werd ingesteld door God in het begin als een “heel goede” menselijke relatie (Genesis 1:26-31) - scheidt de notie dat Jezus, de Zoon van God gehuwd kon geweest zijn, talloze theologische problemen. De Bijbel leert dat in het huwelijk man en vrouw “één vlees” worden (Genesis 2:24). Als dan Jezus, die geen zonde kende, een zondige vrouw zou huwen, zouden dan Hij en Zijn vrouw dan ook niet één vlees worden? Denk dan aan sommige gevolgen van zulk scenario. Zou Jezus, door één vlees te worden met een zondares, dan niet besmet worden door zonde? Wat voor natuur zouden de kinderen uit zo’n huwelijk dan hebben? Jezus was zondeloos en had zowel de goddelijke als de menselijke natuur, maar Zijn veronderstelde vrouw zou een zondige natuur hebben. Zouden de kinderen uit zo’n gemeenschap dan zonder zonde zijn of zondig? Als fysische kinderen van de Zoon van God, wat voor relatie zouden zij dan hebben met God de Vader? Het hele idee van Jezus die gehuwd was scheidt een hele reeks theologische problemen.

Ten vijfde, de Bijbel spreekt wel over de bruid van Christus, maar niet in de zin van een normale menselijke relatie. Vele christenen geloven dat de kerk de bruid van Christus is, en zij citeren Efeziërs 5:23-32, waar Paulus Christus’ zorg voor de kerk als een analogie gebruikt voor de manier waarop de man zijn vrouw moet behandelen. De Bijbel stelt dat het Nieuwe Jeruzalem de bruid van Christus is - de apostel Johannes was door een engel verteld dat hem de bruid, “de vrouw van het Lam” zou getoond worden (Openbaring 21:9; zie ook 19:7). In de volgende verzen werd Johannes het Nieuwe Jeruzalem getoond: “... de grote stad zien, het heilige Jeruzalem, dat neerdaalde uit de hemel, bij God vandaan” (21:10). Deze passages gebruiken gewoon analogieën om een theologische waarheid te beschrijven van een toekomstige werkelijkheid. Wat men ook denkt over dit onderwerp, de bruid of vrouw van Christus, waarvan gesproken wordt in het Nieuwe Testament, verwijst niet naar een letterlijke vrouw en een typische man-vrouw verhouding.

Ben Witherington stelde: “Alhoewel dit fragment interessant is, is het ook zo dat als je geïnteresseerd bent in de historische Jezus, dit veel drukte is over heel weinig”.^[10] Darrell Bock zei: “Het is een heel klein tekstje in een zee van teksten die zeggen dat Jezus single was. Als het authentiek is, dan is het de uitzondering die de regel bevestigt van de teksten die we hebben over Jezus”.^[11]

Conclusie

Als we aannemen dat het fragment uit de 4de eeuw is dan is er nog geen reden om te geloven dat Jezus gehuwd was. Het zou geschreven zijn 300 jaar na het Nieuwe Testament, waarvan het merendeel opgeschreven werd door ooggetuigen van de gebeurtenissen die ze beschreven. En ondanks wat Dan Brown en anderen beweren, was er door de eerste christenen geen faam, fortuin of macht te halen in het promoten van hun eigen religieuze zienswijzen als waarheid, omdat zij regelmatig vervolging, marteling en dood incasseerden, en niemand zou willen sterven voor een leugen. Niettemin zijn er veel critici en sceptici die dit fragment aanwenden om twijfel te zaaien over de accuraatheid van de Bijbeltekst en de authenticiteit van onze kennis over Jezus. Het feit dat zij hun toevlucht moeten nemen tot zulk een klein en dubbelzinnig fragment van ongekende datum of herkomst, toont gewoon hoe ongefundeerd (en ongeschoold) hun ongelooft is

De manier waarop velen in de media dit verhaal hebben uitgebracht en de manier waarop het bijna zeker zal gebruikt worden door sceptici in de toekomst, illustreert het feit dat veel mensen wanhopig trachten te ontsnappen aan het feit dat Gods Woord waar is. Diep vanbinnen weten ze dat ze zondig zijn en ze zijn ijverig in het neerhalen van Gods Woord opdat zij zichzelf kunnen overtuigen dat zij God niet zullen ontmoeten als hun heilige Rechter. Maar de Bijbel is waar van begin tot eind. Het is het geïnspireerde, inerrante en onfeilbare Woord van de Schepper, en we kunnen een absoluut vertrouwen hebben in zijn leringen. En alhoewel het technisch stil is over de kwestie of Jezus een vrouw had tijdens Zijn aardse leven, geeft de Bijbel geen enkele reden om te denken dat Hij gehuwd was, en de Bijbel geeft ons talloze redenen te concluderen dat Hij niet gehuwd was.

Eindnoten

1. The Warden at Tyndale House, Cambridge, Dr. Peter Williams wrote, “Coptic is Egyptian written in the Greek alphabet with a few extra letters. Because Coptic was only emerging as a written language in the third century and papyrus went out of use in the seventh century the 8 cm x 4 cm fragment has to be dated some time from the third to the seventh century and the scholars involved with this fragment have stated that it is fourth century on the basis of the handwriting.” Peter Williams, “Did Jesus have a wife?” Available at <http://www.tyndale.cam.ac.uk/index.php?page=DidJesusHaveaWife>
2. Image source: Rose Lincoln/Harvard Staff Photographer <http://news.harvard.edu/gazette/story/2012/09/suggestion-of-a-married-jesus/>
3. The Jesus Seminar refers to a group of more than 70 liberal Catholics and Protestants, Jews, and atheists who gathered regularly in an effort to determine whether they believed the words and actions attributed to Jesus in the four canonical Gospels (Matthew, Mark, Luke, John) and the non-canonical Gnostic *Gospel of Thomas* were authentic. After listening to a series of presentations, these people used colored beads to vote on whether or not the sayings could rightly be attributed to Jesus. The results of the votes were not at all surprising, given the presuppositions of the attendees. For example, they concluded that only one statement in John could possibly have originated with Jesus ([John 4:44](#)) while the *Gospel of Thomas* received the highest percentage of positive votes at over 20 percent.
4. Image source: Photo copyright Karen L. King <http://news.harvard.edu/gazette/story/2012/09/suggestion-of-a-married-jesus/>
5. King wrote, “Does this fragment constitute evidence that Jesus was married? In our opinion, the late date of the Coptic papyrus (c. fourth century), and even of the possible date of composition in the second half of the second century, argues against its value as evidence for the life of the historical Jesus.” Karen L. King, “Jesus said to them, ‘My wife. . .’” *Harvard Theological Review* 106:1 (forthcoming). The draft of this paper is currently available at http://news.hds.harvard.edu/files/King_JesusSaidToThem_draft_0917.pdf [Back](#)
6. Ibid.
7. Dan Brown, author of *The Da Vinci Code*, and others have proposed a reason why the Bible is silent on Jesus having a wife. They claim that the early church was dominated by men who sought to keep control of the church away from women, so they expunged any books or passages that hinted at women in leadership roles. This topic is too large to cover in this paper, but it is sufficient to state that these claims are vastly overstated and have virtually no support. For more details on this subject, see Tim Chaffey, “What about the Factual Claims in The Da Vinci Code?” in Ken Ham and Bodie Hodge, gen. eds., *How Do We Know the Bible Is True? Volume 1* (Green Forest, AR: Master Books, 2011). Available online at <http://www.answersingenesis.org/articles/2011/05/17/fact-claims-of-da-vinci-code>
8. Clement of Alexandria, *The Stromata*, III.6.49.
9. Tertullian, *On Monogamy*, 5.

10. Alan Boyle, "Reality check on Jesus and his 'wife.'" Available at <http://cosmiclog.nbcnews.com/news/2012/09/18/13945001-reality-check-on-jesus-and-his-wife>
 11. Darrell L. Bock, "Quick Thoughts on the New Jesus Wife Text." Available at http://blogs.bible.org/bock/darrell_l_bock/quick_thoughts_on_the_new_jesus_wife_text
-

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm